



**KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG**

1026 Budapest, Riadó u. 5.

1525 Pf.: 166.

Tel.: 06-1/882-8594, fax: 06-1/882-8593

Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Az ügy iktatószáma: D.384/19/2018.

A tanács tagjai: Dr. Fáry Zoltán közbeszerzési biztos, az eljáró tanács elnöke, Tomasoovszki Tamás közbeszerzési biztos, Dr. Horváth Éva közbeszerzési biztos

A hivatalbóli kezdeményező: Pénzügyminisztérium Regionális Fejlesztési Programokért Felelős Helyettes Államtitkársága
Budapest, Váci út 81-83.

A hivatalbóli kezdeményező képviselője: Dr. Járady Györgyi, Dr. Kuzsner Zoltán
jogtanácsosok

Az ajánlatkérő: Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata
Szombathely, Kossuth L. u. 1-3.

Az ajánlatkérő képviselője: Kardkovács és Társai Ügyvédi Iroda Dr. Balogh László Csaba ügyvéd, felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó
Budapest, Széll Kálmán tér 5. I/1.

A kérelmezett: INTER-ALP Produkt Kft.
Szombathely, Géfin Gyula u. 24.

A beszerzés tárgya, értéke: Százszorszép Bölcsőde és Mocorgó Óvoda fejlesztésének építési munkái vállalkozási szerződés keretében (becsült érték: nettó 97.874.016.-Ft)

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T –ot.

A Döntőbizottság a hivatalbóli kezdeményezés első eleme tekintetében megállapítja, hogy az ajánlatkérő megsértette a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 141. § (4) bekezdés ca) pontját.

A Döntőbizottság az ajánlatkérővel szemben 1.000.000.-Ft, azaz egymillió forint bírságot szab ki.

A Döntőbizottság felhívja az ajánlatkérőt, hogy a bírság összegét a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a Közbeszerzési Hatóság Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01040360-00000000 számú központosított beszédési számlájára átutalással teljesítse.

A jogorvoslati eljárás során felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat ellen a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható, a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül. A keresetlevelet a Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya.

I N D O K O L Á S

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. Az ajánlatkérő és a Magyar Államkincstár illetékes igazgatósága, mint közreműködő szervezet 2016. november 23-án támogatási szerződést kötöttek a jelen jogorvoslati eljárással érintett közbeszerzés tárgyát képező projektet érintően. A támogatási szerződés többek között az alábbiakat tartalmazta:

„3.3.1. A Projekt fizikai befejezésének tervezett napja: 2017.12.31.

A Projekt keretében a projekt fizikai befejezésének napjáig felmerült költségek számolhatók el. Az ezen időpontot követően keletkezett költségre támogatás nem folyósítható.

4.5.1. A támogatási előleg összege és mértéke

Az igényelhető támogatási előleg mértéke az utófinanszírozási tevékenységekre jutó támogatási összeg legfeljebb 100 %-a. Az igényelhető támogatási előleg legmagasabb összege 138.811.933.-Ft [...].

4.5.2. Kifizetési igénylés

A Szerződés 3. melléklete szerinti mérföldkövek elérését követő 15 napon belül kötelező szakmai beszámolót is tartalmazó kifizetési igénylést benyújtani. [...]"

2. Az ajánlatkérő 2017. július 4-én a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) Harmadik Rész 115. § (1) bekezdése szerinti közbeszerzési eljárást indított. A felhívás d) pontjában a közbeszerzés tárgya és mennyisége az alábbiak szerint került rögzítésre:

„Mennyiség:

Az épület felújítás elvégzendő feladatokkal érintett összfelülete: 2 229,18m².

Százsorszép Bölcsőde (Váci Mihály u. 5.) építési munkái

A tervezett korszerűsítés:

A tervezett munkálatok két fő részből állnak, ezek:

- beltéri korszerűsítés:

- bölcsődei csoportok vizesblokkjainak korszerűsítése,
- gyermekátadó helyiségek (öltöztetők) korszerűsítése,
- még fel nem újított foglalkoztató, gyermekszobák felújítása,
- fő közlekedő („nyaktag”) új padlóburkolattal való ellátása.

- épületburok hőszigetelése:

- homlokzati fal és lábazatszigetelés elkészítése nyílászárókhoz való csatlakozással,
- „nyaktag”-ok nyílászáróinak cseréje korszerű műanyag ablakokra és parapetfal építése,
- lapostető hőszigetelése, az ehhez kapcsolódó új vízszigetelés elkészítése.

Mocorgó Óvoda (Váci M. u. 5.) építési munkái

A tervezett fűtési rendszer:

A meglévő kétcsöves radiátoros fűtési rendszer teljesen felújításra kerül. A műszakilag alkalmas radiátorok nem kerülnek lecserélésre, viszont szükséges a belső járatokat átmosatni.

A radiátorokat termosztatikus radiátorszelepekkel kell ellátni, amelyek biztosítják a helyiségenkénti szabályozhatóságot. A fűtővizet a távhőszolgáltató biztosítja a szomszédos épület hőközpontjából. A hőközpontban az épület külön hőfogyasztás mérését biztosítani kell. A mérési pont kiválasztásába a távhőszolgáltatóval egyeztetni szükséges. A fűtési rendszer korszerűsítése a hőközpontból kilépő fűtési gerincezetektől valósul meg. A tervezett fűtési vezetékek Geberit Mapress kívül horganyzott minőségű acélcsőből készülnek, szabadon szerelve, press-es kötésekkel. Megfogásukra horganyzott kivitelű típus csőbilincseket, csőtartókat és függesztőket kell használni rezgés- és hangszigetelt betétekkel. Az alapvezeték végpontjain illetve relatív legmagasabb pontján automatikus légtelenítő szelepek beépítését terveztük. A mélypontokon ürítők beépítéséről gondoskodni kell. A rendszer mechanikus szennyeződéstől való védelmére iszapfogót kell beépíteni. A lapradiátorok szabályozása termosztatikus fűtőtestszelepekkel történik, javasolt típus Danfoss RA-N egyenesszeleptest előbeállításal. A termosztatikus érzékelő javasolt típusa Danfoss RA2980 KLAPP csatlakozással. A radiátorokat egyenes visszatérőszeleppel kell ellátni, amellyel a beszabályozás megoldható. A radiátor visszatérő szelep javasolt típusa Danfoss RLV visszatérőbe építhető csavarzat, töltés-ürítés funkcióval. A töltés-ürítés funkcióval megoldható egy radiátor cseréje is a strang leürítése vagy használaton kívül helyezése nélkül. Az egyes áramkörök hidraulikai beszabályozására beépített beszabályozó szerelvények segítségével történik. Kialakításkor figyelni kell az egyes területek szakaszolhatóságára, ürítésére, valamint a légtelenítésre. A tervezett fűtési hálózat jellemző pontjain üzemviteli műszereket, hőmérőket és feshmérőket helyezünk el, amelyekkel vizuálisan a rendszer állapota nyomon követhető. A rendszer hőmérsékletváltozásból adódó térfogatváltozásának felvételére zárt tágulási blokk szolgál, a rendszer túlmelegedéséből adódó nyomásnövekedésével szembeni védelmére rugóterhelésű biztonsági szelep szolgál.”

A felhívás g) pontjában a teljesítés véghatárideje 2018. január 31-ében került rögzítésre.

A felhívás i) pontjában szerepelt többek között, hogy „Ajánlatkérő a jelen közbeszerzés alapján megkötendő szerződés elszámolható ellenértékét a TOP-6.2.1-15-SH1-2016-00003 számú pályázat keretében elnyert támogatásból finanszírozza.”

A felhívás z) Egyéb információk cím alatti 22. pont az alábbiakat tartalmazta:

„22. Ajánlatkérő a Kbt. 53. § (6) bekezdésének megfelelően felhívja a gazdasági szereplők figyelmét arra, hogy támogatásra irányuló igényének elfogadását követően támogatási szerződésmódosítási kérelmet nyújt be és az ajánlatkérő a módosítási igény el nem fogadását olyan körülménynek tekinti, amely miatt az eljárást eredménytelenné nyilváníthatja (feltételes közbeszerzés).”

A felhívás mellékletét képező dokumentáció szerinti szerződéstervezet tartalmazta az alábbi előírást is:

„11. Hatálybalépés

Megrendelő projekt megvalósítási szakaszba történő átlépésre szerződés módosítási igényt nyújt be. Jelen szerződés akkor lép hatályba, ha Közreműködő Szervezet/Irányító Hatóság részéről a módosítási igény elfogadásra kerül.”

3. A dokumentáció mellékletét képező építészeti kiviteli tervdokumentáció – a Százszorszép Bölcsőde tekintetében - az alábbiakat tartalmazta:

„[...] Beltéri munkák: gyermek vizesblokkok (4 db) [...]

A homlokzatra 15 cm polisztirol hőszigetelés kerül (Austrotherm AT-11). A párkány alá 50 cm szélességben ásványgyapot hőszigetelés (Rockwool Frontrock Max E) kerül 15 cm vastagságban. A lapostetőre 25 cm vastagságban kőzetgyapot lemez (Rockwool Monrock Max-E) hőszigetelést fektetnek le 15 + 10 cm vastagságban. A lapostető vízszigetelése SIKÁ PVC lemezzel történik.

Lábazat: a meglévő pozitív műközlábazat elbontásával a lábazati falra ragasztott 15 cm zártcellás Astrotherm XPS TOP P hőszigeteléssel negatív kialakítással teljes hőszigetelő rendszerként („dryvit”-rendszer – üvegszövet erősítéssel és kiegészítő ágyazó-ragasztó-alapozó rétegekkel ellátva) szürke lábazati vakolattal kerül megépítésre. A tetőn található táglási tartály helyisége esetében 10 cm zártcellás hőszigetelést kell elhelyezni.

Falazat: az új homlokzat elkészítése a meglévő homlokzatképzés laza részeinek eltávolításával kell, hogy kezdődjön. A tervezett homlokzaton 15 cm vastagságban teljes hőszigetelő rendszer kerül elhelyezésre Austrotherm AT-H hőszigeteléssel, valamint az attika alatt elhelyezett 0,50 m-es sávban tűzbiztonsági szerepet betöltő Rockwool Frontrock kőzetgyapottal. A hőszigetelést szélszívás ellen és a „matrac” effektus kivédésére ragasztáson felül dübeles rögzítéssel 8 db/m² kiosztással kell rögzíteni. [...]

Lapostető: Az épület teljes terjedelmében nem járható lapostetős kialakítású. Az ide kerülő új 25 (15 + 10) cm vastagságú Rockwool Monrock Max-E „kiegészítő”-hőszigetelés kerül elhelyezésre, melyet a meglévő bitumenes vízszigetelő lemez perforálása után és elválasztó geotextil réteg lehelyezését követően szabad csak lefektetni. A tető lejtési az eredetihez (meglévőkhöz) képest nem változnak. A fóliabádoggal, mechanikailag rögzített új műanyag (PVC) Sika vízszigetelő lemez alá egy alválasztó PVC réteg lehelyezése szükséges úgy, hogy ez ne akadályozza a tető kiszellőzését, vagyis a PE-fóliát is csatlakoztatni kell a tető kiszellőző elemeihez. A vízszigetelés az attika oldalára hajtva és onnan az attika tetejéhez, az alátétdeszkához és bádog vízorrhoz rögzítve készül.”

4. A bontási jegyzőkönyv szerint ajánlatot nyújtott be a kérelmezett is. Az ajánlatkérő a bontáskor ismertette a becsült érték összegét, amelyet nettó 97.874.016.-Ft-ban rögzített.

5. Az ajánlatkérő és a kérelmezett 2017. szeptember 11-én kötöttek szerződést. A szerződés – többek között – az alábbiakat is tartalmazta:

„2. A szerződés időtartama:

A teljesítés véghatárideje 2018. január 31.

3.1. A Felek megállapodnak abban, hogy a Vállalkozót az 1.3. pontban megjelölt feladatok ellátásáért összesen 103.491.155.-Ft + 27% ÁFA [...] mértékű vállalkozási díj illeti meg.”

11. Hatálybalépés

Megrendelő projekt megvalósítási szakaszba történő átlépésre szerződés módosítási igényt nyújt be. Jelen szerződés akkor lép hatályba, ha Közreműködő Szervezet/Irányító Hatóság részéről a módosítási igény elfogadásra kerül.”

6. Az ajánlatkérő és a közreműködő szervezet 2017. szeptember 21-én módosították többek között a támogatási szerződés 3.3.1. pontját az alábbiak szerint:

„A Projekt fizikai befejezésének tervezett napja: 2018.04.30. [...]

7. A közreműködő szervezet 2017. szeptember 22-én a felhívást érintő támogató tartalmú tanúsítványt bocsátott ki, amelynek záró részében szerepelt, hogy a fedezet rendelkezésre állása nem biztosított az átcsoportosítás jóváhagyásáig.

8. A felek 2017. október 9-én módosították a szerződést, többek között az alábbi tartalommal:

„4. A Szerződő Felek a szerződés 11. pontját közös megegyezéssel törlik, egyben megállapítják, hogy Szombathely Megyei Jogú Város Polgármesterének 2-53/2017. számon elrendelt költségvetési átcsoportosítása, továbbá a támogató tájékoztatása alapján a szerződés jelen módosítás aláírásával hatályba lép.”

9. A munkaterület átadás-átvételére 2017. október 25-én került sor.
10. A közreműködő szervezet 2017. november 9-én a szerződésmódosítást érintő támogató tartalmú tanúsítványt bocsátott ki, amelyben többek között a közreműködő szervezet részéről az alábbi megállapítások szerepeltek:
 „A szerződés 11. pontja módosításának alátámasztására kedvezményezett benyújtotta a Kedvezményezett belső feljegyzését, amiben rögzítésre került, hogy a kivitelezésnek a pályázatban írt forrásnál írt magasabb költségére a Támogatási Szerződés tartalék összegének átcsoportosítása nyújt fedezetet. Közreműködő szervezet nyilatkozik, hogy a tartalék és a költségek átcsoportosítására a projektfejlesztés végi szerződésmódosítás keretében kerülhet sor, azonban annak, hogy a költségvetésben jelenleg a tartalék soron van összeg, nincs forrás oldalról kockázata, mert a tartalék soron jelölt összeg is részét képezi a jóváhagyott támogatás összegének, melyről a támogatói döntés született és fedezetét jelenti a költségvetésnek. A fentiek alapján a szerződésmódosítás okszerűsége igazolt.”
11. Az ajánlatkérő és a közreműködő szervezet 2017. november 16-án módosították többek között a támogatási szerződés 4.5.1. pontját az alábbiak szerint:
 „4.5.1. A támogatási előleg összege és mértéke
 „Az igényelhető támogatási előleg mértéke az utófinanszírozási tevékenységekre jutó támogatási összeg legfeljebb 100 %-a. Az igényelhető támogatási előleg legmagasabb összege 145.910.010.-Ft [...].”
12. A felek 2018. január 30-án módosították a szerződést, többek között az alábbi tartalommal:
 „3. A Szerződés 2. A szerződés időtartama pontját a következők szerint módosítják:
 2. A szerződés időtartama:
 A teljesítés véghatárideje: 2018. április 30. [...]”
 4. Indokolás:
 Vállalkozó 2018. január 24. napján kelt levelében jelezte a Megrendelő felé, hogy a 2018. január 31-i teljesítési határidő – rajta kívül álló okok miatt – nem tartható, ezért kéri a teljesítési határidő meghosszabbítását az alábbi okok miatt:
 A 2017. szeptember 11. napján aláírt kivitelezési szerződést követően a munkaterület-átadásra 2017. október 25. napján került sor. A tetőszigetelési munkákat a hideg időjárás miatt nem lehet elvégezni, mivel PVC hegesztés 5°C alatt nem kivitelezhető. A homlokzat szigetelésnél a színezési munkákat az éjszakai fagyok miatt szintén csak tavasszal lehet befejezni. A belső munkáknál a vizesblokkok átalakítását csak egyesével, egymást követő szakaszolással lehet végezni, hogy a bölcsődések a többi blokkot normál működési üzemmódban tudják használni. Így egy blokknak a felújítása kb. 1 hónapot vesz igénybe, a 4 blokk esetében ez 4 hónap időtartamot jelent.”
13. Az ajánlatkérő az általa 2018. február 15-én feladott hirdetményben az alábbiak szerint indokolta a szerződés módosítását: „Vállalkozó 2018. január 24. napján kelt levelében jelezte a Megrendelő felé, hogy a 2018. január 31-i teljesítési határidő - rajta kívül álló okok miatt - nem tartható, ezért kéri a teljesítési határidő meghosszabbítását az alábbi okok miatt: A 2017. szeptember 11. napján aláírt kivitelezési szerződést követően a munkaterület-átadásra 2017. október.25. napján került sor. A tetőszigetelési munkákat a hideg időjárás miatt nem lehet elvégezni, mivel pvc hegesztés 5C fok alatt nem kivitelezhető. A homlokzat szigetelésnél a színezési munkákat az éjszakai fagyok miatt szintén csak tavasszal lehet befejezni. A belső munkáknál a vizesblokkok átalakítását csak egyesével, egymást követő szakaszolással lehet végezni, hogy a bölcsődések a többi blokkot normál működési üzemmódban tudják használni.

így egy blokknak a felújítása kb. 1 hónapot vesz igénybe, a 4 blokk esetében ez 4 hónap időtartamot jelent. A módosítás mindenben megfelel a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pontjának ugyanis

- a) a módosítást olyan körülmények tették szükségessé, amelyeket az ajánlatkérő kellő gondossággal eljárva nem láthatott előre;
- b) a módosítás nem változtatja meg a szerződés általános jellegét;
- c) az ellenérték növekedése nem haladja meg az eredeti szerződés értékének 50%-át, ugyanis a szerződés szerinti ellenérték egyáltalán nem változik.”

14. A munkaterület visszaadására és az építési munka befejezésére 2018. május 11-én került sor.

A hivatalbóli kezdeményezés

15. A kezdeményező 2018. november 15-én nyújtotta be kezdeményezését. Ebben előadta, hogy a közbeszerzés a TOP-6.2.1-15-SH1-2016-00003 azonosító számú uniós forrásból finanszírozott projektet érinti. A TOP (Terület- és Településfejlesztési Operatív Program) vonatkozásában a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 3. számú melléklete értelmében a Pénzügyminisztérium látja el az irányító hatósági feladatokat, amelynek jogelődje a Nemzetgazdasági Minisztérium volt. A jogsértés 2018. január 30-án történt meg, és arról 2018. szeptember 18-án szerzett tudomást, amikor a szabálytalansági gyanúbejelentő adatlap beérkezett részére. A kezdeményező csatolta a részére 2018. szeptember 18-án érkezett gyanúbejelentő adatlapot.

16. Ismertette, hogy a tárgyi közbeszerzési eljárás során a felek 2017. szeptember 11-én kötöttek vállalkozási szerződést, amelyet 2018. január 30-án módosítottak. Csatolta a vállalkozási szerződést és annak módosítását. Ismertette a szerződésmódosítás vonatkozó tartalmát, amely a határidő meghosszabbítását jelentette, valamint annak indokolását és azt, hogy az ajánlatkérő a szerződésmódosítás jogalapjaként a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pontját jelölte meg. Kifejtette, hogy álláspontja szerint a szerződésmódosítás esetében nem áll fenn a Kbt. 141. § (4) bekezdés ca) pontja az alábbi okok miatt.

17. A 2017. szeptember 11. napján aláírt kivitelezési szerződést követően a munkaterület átadásra 2017. október 25. napján került sor. Az ajánlatkérő a közbeszerzési szerződés hatályba lépését a szerződés 11. pontja alapján támogatási szerződés módosítási igény elfogadásához kötötte, a munkaterület átadása szükségszerűen csak ezt követően következhetett be. Ugyanakkor a szerződés teljesítési határidejét a felek határozott időpontban jelölték meg, nem pedig a hatályba léptető feltétel bekövetkeztétől számított időtartamban. A támogatási szerződés módosítása 2017. október 9-én lépett hatályba, de a munkaterület átadása csak 2017. október 25-én, 16 nappal később történt meg, ami egy ilyen, aránylag rövid teljesítési időtartam alatt a teljesítési időszak mintegy 10%-át teszi ki. Az ajánlatkérő nem járt el kellő körültekintéssel a teljesítési határidő közbeszerzési eljárás során történő meghatározása esetében, így a módosítás indokaként megjelölt ezen okot nem olyan körülmények tették szükségessé, amelyeket kellő gondossággal eljárva nem láthatott volna előre.

18. A tetőszigetelési munkákat a hideg időjárás miatt nem lehet elvégezni, mivel PVC hegesztés 5°C alatt nem kivitelezhető. A homlokzatszigetelésnél a színezési munkákat az éjszakai fagyok miatt szintén csak tavasszal lehet befejezni. Az ajánlatkérő a fentiek igazolására benyújtotta a műszaki ellenőr nyilatkozatát, amely szerinte igazolja, hogy technológiai okok miatt a szigetelési munkák valóban nem végezhetőek el 5°C alatt. A rendelkezésre álló építési

napló alapján viszont az állapítható meg, hogy a kivitelezés ezen tetőszigetelési és homlokzati munkálatai a kivitelezési időszak legvégén is elvégzendők voltak, amely időszakok a január 31-i teljesítési határidő figyelembevételével mellett is a november-december-januári, hideg időszakokra estek volna.

19. A belső munkáknál a vizesblokkok átalakítását csak egyesével, egymást követő szakaszolással lehet végezni, hogy a bölcsődések a többi blokkot normál működési üzemmódban tudják használni, így egy blokknak a felújítása kb. 1 hónapot vesz igénybe, a 4 blokk esetében ez 4 hónap időtartamot jelent. Az ajánlatkérőnek a közbeszerzési eljárás megindításakor és annak kellő módon történő előkészítése esetében tisztában kellett lennie azzal a körülménnyel, hogy az intézmény időszakos működésére és ennek megfelelően a munkálatok szakaszolására szüksége van. Ez újdonságot, előre nem látható körülményt nem jelenthetett az ajánlatkérő számára. Az, hogy ezzel a körülménnyel nem számolt, holott a beruházások elindítása és műszaki előkészítése kizárólag a saját felelősségi körébe tartozik, nem olyan körülmény, amit kellő gondossággal eljárva nem láthatott volna előre.

20. Az ajánlatkérő által előterjesztett eljárásjogi kifogást érintően előadta egyrészt, hogy kezdeményezése tartalmaz döntésre irányuló indítványt. Másrészt a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 156. § (2) bekezdése egyértelműen rögzíti, a szabálytalansági eljárást az irányító hatóság folytatja le, abban az esetben is, ha közreműködő szervezet kerül kijelölésre. Hivatkozott a Korm.rendelet 23. § (2) bekezdése alapján a közreműködő szervezet és az irányító hatóság között létrejött megállapodásban foglaltakra, amelyet a jogorvoslati eljárás során csatolt. Előadta, hogy a megállapodás két önálló jogi személy (a Magyar Államkincstár, mint közreműködő szervezet és a Pénzügyminisztérium, mint irányító hatóság) közötti feladatmegosztást rendezett, mely alapján a közreműködő szervezet végzi a közbeszerzési-jogi utóellenőrzést a projektek megvalósítása során az európai uniós értékhatárokat el nem érő értékű, valamint az építési beruházás, építési koncesszió esetén a háromszázmillió forintot el nem érő értékű közbeszerzési eljárások esetén, melynek keretében – annak fennállása esetén – szabálytalansági gyanút jelent be. Idézte a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 159. § (1) – (3) bekezdéseit, a 160. § (2) bekezdését. Jelen esetben a gyanút észlelő és a szabálytalansági gyanút az irányító hatóság (Pénzügyminisztérium) felé bejelentő, közbeszerzési jogi ellenőrzést végző közreműködő szervezet, a Magyar Államkincstár volt. A beérkezett gyanúbejelentést az irányító hatóság vonta vizsgálat alá annak kapcsán, hogy az abban foglaltak alapján indokolt-e szabálytalansági eljárás lefolytatása (szabálytalanságfelelősi feladat) és az irányító hatóság hatáskörében született döntés a szabálytalansági eljárás elrendeléséről. A közreműködő szervezet a 2018. augusztus 29. napján kelt, IKT-2018-617-II-00003616 iktatószámú, 'KSZ Jogi állásfoglalás és nyilatkozat' tárgyú levelében az ajánlatkérőt csupán arról tájékoztatta, hogy szabálytalansági eljárás indítását fogja kezdeményezni, nem pedig arról, hogy szabálytalansági eljárást folytat le, melyre egyebekben hatáskörrel sem rendelkezik. A fentiek alapján egyértelműen téves ajánlatkérő azon megállapítása, hogy ellentmondásos, hogy miért értesíti az ajánlatkérőt a közreműködő szervezet a szabálytalansági eljárás megindításáról, ha ez az irányító hatóság feladatkörébe tartozik. Előadta továbbá, figyelemmel arra, hogy az irányító hatóság, mint kezdeményező, és a Magyar Államkincstár, mint közreműködő szervezet egymástól elkülönült jogi személy, önálló hatáskörrel rendelkeznek, melyből következően a közreműködő szervezet általi tudomásszerzés nem egyenlő az irányító hatóság általi tudomásszerzéssel. Az, hogy a közreműködő szervezet mikor tájékoztatta az ajánlatkérőt a szabálytalansági eljárás indításáról, kezdeményező is csupán a szabálytalansági gyanúbejelentéskor (2018. szeptember 18.) szerzett tudomást, tekintettel arra, hogy az ezt tartalmazó dokumentum a szabálytalansági gyanú bejelentésének melléklete volt. Végül hivatkozott rá, hogy a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 156. § (2) bekezdése, valamint a 159.

§ (2) bekezdéséből következően a szabálytalansági gyanú annak irányító hatósághoz történő bejelentését, kézbesítését – jelen esetben 2018. szeptember 18-át – követő öt napon belül kell, hogy rögzítésre kerüljön a monitoring és információs rendszerben, melyből egyértelműen következik, hogy a közreműködő szervezet a szabálytalansági gyanút nem rögzítette, nem is rögzítheti.

Az ajánlatkérő észrevétele

21. Az ajánlatkérő elsődlegesen eljárásjogi kifogást terjesztett elő. Így mindenekelőtt megjegyezte, hogy az nem tartalmaz a Döntőbizottság döntésére irányuló indítványt. Továbbá hangsúlyozta, hogy a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 23. § (2) bekezdése szerinti feladatmegosztás nem eredményezheti a Kbt.-nek a (szubjektív) jogorvoslati határidőkre vonatkozó rendelkezései megkerülését, továbbá nem csorbíthatja az ajánlatkérő azon jogát sem, hogy az eljárásával kapcsolatosan felmerült szabálytalansági gyanút ésszerű határidőn belül bírálják el. Tényként rögzítette, hogy a Magyar Államkincstár, mint közreműködő szervezet 2018. augusztus 29-én kelt, és 2018. augusztus 30-án kézbesített levelében arról értesítette az ajánlatkérőt, hogy a jogvita tárgyát képező szerződésmódosítás kapcsán „szabálytalansági/jogorvoslati eljárást indít”. Ehhez képest ellentmondásos, hogy az ajánlatkérőt a közreműködő szervezet értesítette a szabálytalansági eljárás megindításáról, nem az irányító hatóság, másrészt a kezdeményező a jogsértő eseményről 2018. szeptember 18-án szerzett tudomást, annak ellenére, hogy a közreműködő szervezet az irányító hatóság felé a szabálytalansági gyanút a 2018. augusztus 29-én kelt, IKT-2018-617-II-00003616 iktatószámú levelében jelezte. Felhívta a figyelmet arra, hogy a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 159. § (2) bekezdése szerint a szabálytalanság-felelős a szabálytalansági gyanúról nem csak írásos tájékoztatást küld és javaslatot tesz az ügy kivizsgálására vagy annak mellőzésére, hanem öt napon belül a szabálytalanság gyanúját rögzíti is a monitoring és információs rendszerben. Így a jogszabályi rendelkezések betartása esetén az irányító hatóság a monitoring és információs rendszerben legkésőbb 2018. szeptember 3-án értesült (értesülhetett) a szabálytalansági gyanúról.

22. Érdemben kérte a jogsértés hiányának a megállapítását. A Kbt. 141. § (4) bekezdés ca) pontjában meghatározott törvényi feltételek közül „az előreláthatóság” követelmény vizsgálatát illetően általános jelleggel megjegyezte, hogy annak körében nem csak a szerződésmódosítás időpontjában ismert tények vizsgálata szükséges, hanem az eset összes egyedi körülményeinek mérlegelése és annak megítélése is, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárás előkészítése során kellő gondossággal járt-e el, hiszen a módosításra okot adó előre nem látható körülmény – a korábbi szabályozástól eltérően – bekövetkezhet a kellő gondossággal lefolytatott közbeszerzési eljárást lezáró szerződéskötést megelőzően is olyan időpontban, amikor az ajánlatkérőnek már nincs lehetősége a teljesítési és a szerződéses feltételek módosítására. Ennek kiemelését azért tartotta fontosnak, mert a közreműködő szervezet feltétellel támogató tanúsítványban tett megállapítása szerint is a közbeszerzési eljárás a Kbt. rendelkezéseinek betartása mellett zajlott. Az ajánlatkérő – a támogatási összeg tényére és az eljárás becsült értéke alapján meghatározott rendelkezésre álló pénzügyi fedezetre tekintettel – kellő gondossággal sem láthatta előre, hogy pótlólagos támogatási igényre (a tartalékkeret felhasználásának engedélyezésére) lesz szüksége, hogy a támogatási igény elbírálása és az ajánlatok benyújtása közötti időszakban az építőanyagok és az építési szolgáltatások ára olyan mértékben megváltozik, hogy az ár-érték arányban legmegfelelőbb ajánlat kiválasztása is pótlólagos támogatási igényt tesz szükségessé, végül, hogy bár a szerződéskötésre 2017. szeptember 11-én sor került, annak hatályba lépése az irányító hatóság tartalékkeret felhasználásra vonatkozó engedélyének birtokában csak 2017. október 9-én történik meg. A

felújításra eredetileg tervezett időszak olyan időtartamra esett, amikor a külső tényezők reálisan lehetővé tették volna a tető és homlokzati szigetelési munkák elvégzését, de az ajánlatok beérkezését követően a műszaki tartalom változatlanságára és többletforrás igényére vonatkozó állásfoglalás beszerzésének időigénye olyan előre nem látható körülmény volt, amely befolyásolta a kivitelezési munka tartalmát (az egyes munkafolyamatok ütemezését) és megkezdésének időpontját. Mindezzel kapcsolatosan megjegyezte az ajánlatkérő, hogy a teljesítési határidő dátumszerű meghatározása nem ütközik a Kbt. rendelkezéseibe, ezzel kapcsolatosan jogszerűségi vagy célszerűségi megállapítást a közreműködő szervezet az utóellenőrzés során sem tett. Az irányító hatóság a támogatási szerződés módosítási igény elfogadása kapcsán ugyancsak nem jelzett, illetőleg nem támasztott olyan feltételt, hogy a támogatás elszámolhatóságának feltétele lenne, hogy a szerződés teljesítésére minden körülménytől függetlenül 2018. január 31-ig sor kerüljön.

23. A jogorvoslati eljárás során nyilatkozott, hogy a felhívás z) Egyéb információk cím alatti 22. pont megfogalmazására a Kbt. 53. § (6) bekezdésére figyelemmel azért került sor, mert a megvalósítás mérföldköveinek átütemezése korábban a támogató jóváhagyását és a támogatási szerződés módosítását igényelte. Utalt továbbá a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 56. § (4) bekezdésére, amelyből következik, hogy a projektfejlesztési szakasz lezárásához és a megvalósítási szakasz megindításának kezdeményezéséhez legalább a feltételes közbeszerzési eljárás lefolytatásának megkezdése vagy a kivitelezési szerződés megkötése szükséges. Ennek alapján a 2017. szeptember 11. napján kelt levelében tájékoztatta a közreműködő szervezetet, hogy a projekt megvalósításához szükséges közbeszerzési eljárás 2017. augusztus 3-án eredményesen zárult, a teljes közbeszerzési dokumentáció utóellenőrzés céljából határidőben benyújtásra került, illetőleg a kivitelezési szerződést is megkötötték. Ugyanekkor arról is tájékoztatta a közreműködő szervezetet, hogy a beérkezett legalacsonyabb kivitelezői árajánlat is meghaladta a projekt költségvetésében a rendelkezésre álló forrás összegét, ezért a projekten belül költségátcsoportosítás vált szükségessé, amelyre vonatkozóan az ajánlatkérő kérte az egyéb költségvetésrészeken keletkezett megtakarítások és a projektszintű tartalék építési költségekre történő felhasználásának biztosítását. A támogatási szerződés módosítási kérelemben foglaltakkal kapcsolatosan a közreműködő szervezet 2017. október 9-én hiánypótlási felhívást küldött a részére, amelyre vonatkozóan az ajánlatkérő a kért dokumentumokat, nyilatkozatokat benyújtotta. A támogatási szerződés második módosítását 2017. november 16-án írták alá.

24. A dokumentáció mellékletét képező szerződéstervezet 11. pontjában azért került a hatálybalépés bizonytalan időpontban meghatározásra, mert a támogatási szerződésbeli mérföldkövek elérési határidejének átütemezése vált szükségessé egy azonos tárgyban lefolytatott közbeszerzési eljárás eredménytelensége miatt. Az ajánlatkérő a támogatási szerződésben az egyes költségvetésrészeken lévő összegeket úgy értelmezte, hogy az azok közötti átcsoportosításhoz, így a megtakarításoknak, továbbá a projektszintű tartalék építési soron történő felhasználásához a közreműködő szervezet jóváhagyása szükséges, mert ezzel válik biztosítottá az építési beruházás teljes pénzügyi fedezete. Az ajánlatkérő jogértelmezését erősítette a közreműködő szervezet 2017. szeptember 22-én kelt közbeszerzési utóellenőrzési jelentésének utolsó előtti oldalán, az Egyéb észrevételek 2. pontjában szereplő azon figyelem felhívás, mely szerint jelen közbeszerzési eljárás abban az esetben támogatható, ha a támogatási szerződés módosítása elfogadásra kerül. Az ajánlatkérő a szerződés mielőbbi hatályba lépése érdekében csak ezt követően, a közreműködő szervezet rövid úton történő megkeresését követően, annak tájékoztatása alapján szerzett arról tudomást, hogy a módosítás (költségvetési átcsoportosítás) saját rendelkezése alapján elvégezhető.

25. A teljesítési határidő dátumszerű meghatározását az indokolta, hogy a bölcsődében és az óvodában – hasonlóan az iskolai intézményekhez – az óvodapedagógiai szakmai munka féléves időkeretekben történik, ezért a pedagógiai munka folyamatosságának biztosítása érdekében a kedvezményezettnek az átalakítási, felújítási és bővítési munkát ezekhez a kötött félévekhez (szeptember-január, illetőleg február-május) kell(ett) igazítania. Ez értelemszerűen irányadó a munkálatok elhúzódsának esetére is, a szerződésmódosítás határidejének ugyancsak határozottnak kell lennie és igazodnia kell az óvodapedagógiai szakmai munkához. Hivatkozott a Döntőbizottság D.401/19/2013. számú határozatában kifejtett jogértelmezésre, miszerint az ajánlattevők vállalása nem csak a közbeszerzési eljárásban dátum-szerűen meghatározott teljesítési határidőkre, hanem az ezek közötti időtartamra is vonatkozik. A (részteljesítési) határidő csúszása nem eredményezi automatikusan a szolgáltatás ellehetetlenülését, valamint nincs akadálya annak, hogy a szerződés a felhívásban rögzített időtartamra, illetve az ebből fakadó teljesítési határidőre kerüljön megkötésre. Nem ütközik akadályba a szerződéskötés időpontjában ismert teljesítési határidőnek a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott eredeti időtartamnak megfelelő módosítása, valamint ha a közbeszerzési eljárás elhúzódsa miatt a szerződés megkötésére a tervezett időpontban objektív okokból nem kerülhetett sor, akkor egyrészt ez a körülmény nem mentesíti az ajánlatkérőt a szerződés megkötése alól, másrészt nem eredményezi automatikusan a szolgáltatás ellehetetlenülését, ebből következően jogszerű lehetőség van a lehetetlenülés következményeinek elhárítása céljából a szerződés módosítására a felhívás szerinti időtartamra.

26. A kezdeményező az „előreláthatóság” mércéjét olyan tágan értelmezi, amely messze túlmutat a Kbt. elvárásain. Lényegében azt az elvárást támasztja az ajánlatkérővel szemben, hogy olyan körülményeket is előre lásson, amelyek bekövetkezése az eljárás megindításának és az ajánlattételi kööttség beálltának időpontjában nem ismertek és kellő gondossággal sem láthatók előre. Ennek megfelelően nem eshet az előreláthatóság körébe és az ajánlatkérő terhére, hogy az építőipari piaci viszonyok rövid idő alatt olyan jelentős mértékben megváltoznak, hogy az árváltozás folytán az ajánlatkérő által tervezett (és támogatásból rendelkezésre álló) pénzügyi fedezet a műszaki tartalom megvalósítására a legjobb ár-érték arányt tartalmazó ajánlat esetén sem elegendő, mint ahogy az sem, ha az ajánlatkérő a műszaki tartalmat az eredeti pályázati céloknek megfelelően kívánta megvalósítani, ezért valamennyi támogatási és közbeszerzési szabályt megtartva az irányító hatóság engedélyét kérte a tartalékkeret felhasználására, így a tartalékkeret felhasználására vonatkozó irányító hatósági engedély alapján a szerződés csak 2017. október 9-én lépett hatályba. Az sem értékelhető terhére, ha a kivitelezési munkákat az óvodapedagógiai szakmai munkához igazította.

27. Megállapítható, hogy fenti, az ajánlatkérő által előre nem látható körülmények miatt a kivitelezés megkezdésére az eredetileg tervezett szeptemberi kezdéshez (és az 5 hónapos teljesítési időszakhoz) képest csak 1,5 hónappal később kerülhetett sor, ezért vált szükségessé a műszaki megvalósítás technológiai ütemezésének módosítása és a szerződés jelen jogorvoslattal érintett módosítása. Az eredetileg tervezett és az eljárás megindításának időpontjában kellő gondossággal meghatározott 2017. szeptember közepén történő szerződéskötés esetén a 2018. január 31-i teljesítési határidőt az ajánlatkérő reálisan és kellő gondossággal határozta meg, Ebben az esetben lehetőség lett volna arra is, hogy a tetőszigetelési és homlokzati munkák az eredeti elképzeléseknek megfelelően ne a kivitelezési időszak végén, hanem annak elején kerüljenek megvalósításra. Ennek megghiúsulása okán a szerződésmódosításban olyan teljesítési véghatáridőt kellett meghatározni, amely idő alatt a technológiai okokból 5°C hőmérséklet alatt nem végezhető munkák elvégzésére is sor kerülhet.

28. Vitatta azt a kezdeményezői megállapítást, hogy „a beruházások elindítása és műszaki előkészítése kizárólag az ajánlatkérő saját felelősségi körébe tartozik”, mivel a pályázatok benyújtását követően a beruházások elindítása, a közbeszerzési eljárás(ok) lefolytatása és befejezése olyan támogatói cselekményektől (pl. támogatási szerződés megkötése) döntésektől, jóváhagyásoktól (pl. műszaki tartalom jóváhagyása, tartalékkeret felhasználásának engedélyezése, szerződés hatályba lépése) függ, amelyek kívül esnek az ajánlatkérő felelősségi körén, ugyanakkor jelentősen befolyásolják az eljárások lefolytatásának időigényét és eredményességét. E körben kiemelte, hogy abban az esetben, ha az ajánlatkérő nem módosítja a szerződést és a felek az eredetileg megkötött szerződés szerint számolnak el, a Vállalkozó kése delme az akadályközlés alapján, az érdekkörén kívül álló teljesítési akadály fennállásának tartama alatt a polgári jogi és az építési beruházásokra vonatkozó szabályok alapján kizárt, a teljesítés későbbi időpontban való elfogadását az ajánlatkérő nem tagadhatta meg és a kése delemből eredő jogkövetkezményeket nem érvényesíthetett. Ezért a szerződésmódosítás egyrészt csak a megváltozott körülményekből eredő tényhelyzetet rögzítette (a teljesítést nem tette kedvezőbbé), másrészt pénzügyi érdeksérelemmel sem járt, mert a kivitelezési munka a megváltozott körülmények miatt a vállalkozó számára nemhogy nem lett kedvezőbb, hanem éppen ellenkezőleg, az adott esetben az árváltozások és a hosszabb rendelkezésre állás miatt terhesebbé vált, ugyanakkor a felek a vállalkozói díjat nem módosították, a változás kockázatát a vállalkozó az üzleti kockázat körében viselte. A vélt jogsértés végül nem eredményezhet pénzügyi érdeksérelemet, mivel egyrészt a Kbt. 115. §-a szerinti nyílt eljárásban az ajánlattevők köre zárt, másrészt az ajánlatkérő éppen az irányító hatóság tartalékkeret felhasználásáról szóló engedélyének ismeretében döntött az eljárás eredményessé nyilvánításáról és a legjobb ár-érték arányt tartalmazó ajánlat elfogadásáról. Ezért a szerződésmódosítás – tekintettel arra, hogy az ellenszolgáltatást nem érintette – nem változtatott a támogatás és az elszámolás pénzügyi feltételein.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

29. A Döntőbizottság a Kbt. 197. § (8) bekezdése, valamint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 143. § (1) bekezdése alapján a jogorvoslati eljárás megindításának időpontjában hatályos eljárásjogi jogszabályok alapján vizsgálta meg az ajánlatkérő erre vonatkozó kifogásait.

30. Az ajánlatkérő szerint a kezdeményezés elbírálásának azért van akadály, mert az nem tartalmaz a Döntőbizottság döntésére irányuló indítványt.

31. A Kbt. 152. § (4) bekezdés első mondata szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárását kezdeményező iratban meg kell jelölni a 149. § (1) bekezdés a)-d) és g) pontjában szereplő adatokat és javaslatot lehet tenni az e) és f) pontjában foglaltakra. A Kbt. 149. § (1) bekezdésének e) pontja szerint a kérelemben meg kell jelölni a Közbeszerzési Döntőbizottság döntésére irányuló indítványt, ennek indokait valamennyi kérelmi elem tekintetében egyértelműen azonosíthatóan.

32. A Döntőbizottság a Kbt. fentiekben hivatkozott előírásai alapján megállapította, hogy mivel a Kbt. nem teszi kötelezővé a kezdeményező számára, hogy határozott döntésre irányuló indítványt terjesszen elő, ennek hiányában a kezdeményezés érdemi elbírálásának nem lehet eljárásjogi akadály.

33. Az ajánlatkérő továbbá kérte annak vizsgálatát, hogy jelen kezdeményezés tekintetében a szubjektív jogorvoslati határidő megtartottnak minősül-e.

34. A Kbt. 152. § (1) bekezdés e) és g) pontjai szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból indított eljárását a következő szervezetek vagy személyek kezdeményezhetik, ha a feladatkörük ellátása során e törvénybe ütköző magatartás vagy mulasztás jut tudomásukra:

e) a Magyar Államkincstár;

g) a közbeszerzéshez támogatást nyújtó, illetve a támogatás felhasználásában jogszabály alapján közreműködő szervezet.

A Kbt. 152. § (2) bekezdés felvezető mondata szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárását az (1) bekezdés szerinti személy vagy szervezet a jogsértés tudomásra jutásától számított hatvan napon belül kezdeményezheti.

A felhívás értelmében a tárgyi közbeszerzési eljárás a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program európai uniós alapból kerül finanszírozásra, ezért a közreműködő szervezetekre és az irányító hatóságra vonatkozó rendelkezések tekintetében a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. r.) alkalmazásának is helye van.

A Korm. r. 3. mellékletének 9. pontja értelmében a TOP esetében irányító hatóság a pénzügyminiszter (korábban nemzetgazdasági miniszter), míg közreműködő szervezet a kincstár.

A Korm. r. 23. § (2) bekezdése szerint a közreműködő szervezet az e rendelet által az irányító hatóság feladatkörébe utalt feladatok közül az erre vonatkozóan megkötött megállapodásban meghatározottakat látja el.

A Korm. r. 156. § (2) bekezdése szerint a szabálytalansági eljárást az irányító hatóság folytatja le, abban az esetben is, ha közreműködő szervezet kerül kijelölésre.

A Korm. r. 159. § (1) – (3) bekezdései szerint:

(1) Az e rendelet hatálya alá tartozó szervezet azon tagja, akinek a támogatási folyamat bármely - a támogatási szerződés megkötését követő - szakaszában szabálytalanság gyanúja jutott tudomására, a tudomásra jutástól számított három napon belül írásban rögzíti a szabálytalanság gyanúját, és azt haladéktalanul megküldi az irányító hatóság szabálytalanság-felelősének.

(2) A szabálytalanság-felelős a kézhezvételtől számított öt napon belül a szabálytalanság gyanúját rögzíti a monitoring és információs rendszerben, és megküldi az irányító hatóság vezetőjének a szabálytalansági gyanúról kapott tájékoztatást, a kapcsolódó dokumentumokat és véleményét, javaslatot téve az ügy kivizsgálására vagy annak mellőzésére.

(3) Az irányító hatóság vezetője a kézhezvételtől számított három napon belül dönt - a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel - a szabálytalansági eljárás megindításáról vagy az arra irányuló javaslat elutasításáról, melyről tájékoztatja a szabálytalansági gyanú bejelentőjét, kivéve, ha a bejelentő a szabálytalansági döntést hozó szervezet tagja.

A Korm. r. 160. § (1) – (2) bekezdései szerint:

(1) A szabálytalansági eljárás megindításával egyidejűleg ki kell jelölni a szabálytalansági eljárás vezetőjét, aki az eljárás lefolytatásáért és a szabálytalansági gyanú kivizsgálásáért felel. A szabálytalanság-felelős köteles a szabálytalansági eljárás vezetőjével együttműködni.

(2) A szabálytalansági eljárás megindításáról a szabálytalanság-felelős az eljárás megindításától számított öt napon belül - a szabálytalansági gyanú ismertetésével - írásban tájékoztatja az érintett kedvezményezettet, és felhívja, hogy észrevételeit - az azokat alátámasztó dokumentumok benyújtása mellett - a tájékoztatás kézhezvételétől számított hét napon belül tegye meg. A szabálytalanság-felelős a kedvezményezetti észrevétel megtételére ennél hosszabb határidőt is megállapíthat.

35. A kezdeményező a Kbt. 152. § (1) bekezdés g) pontja alapján nyújtotta be kezdeményezését, megjelölve, hogy ő, mint a Korm. r. szerinti irányító hatóság vesz részt a jelen közbeszerzési eljárás alapját képező beszerzéshez nyújtott támogatás felhasználásában. Irrattal igazolta, hogy részére a Magyar Államkincstár, mint közreműködő szervezet által tett

szabálytalansági gyanúbejelentő adatlap 2018. szeptember 18-án került megküldésre. Csatolta a jogorvoslati eljárás során a közte és a közreműködő szervezet között létrejött megállapodást, amely szerint a közreműködő szervezet (és nem az irányító hatóság) TOP projektek esetén közbeszerzési jogi utóellenőrzést végez, valamint szabálytalansági gyanút jelent be. A Döntőbizottság a fenti jogszabályok, valamint csatolt iratok alapján nem látta alátámasztottnak azt az ajánlatkérői feltételezést, hogy a kezdeményező számára az általa megjelölt időpontnál korábban is tudomására juthatott a feltételezett jogsértés, a korábbi tudomásszerzésre utaló körülmény egyébként a jogorvoslati eljárás során nem került feltárára.

36. Eljárásjogi akadály hiányában a Döntőbizottság a kezdeményezést érdemben vizsgálta a Kbt. 2017. július 4-én hatályos rendelkezései alapján.

37. A Kbt. 2. § (7) bekezdésének első mondata szerint e törvény szabályaitól csak annyiban lehet eltérni, amennyiben e törvény az eltérést kifejezetten megengedi.

A Kbt. 4. § (1) bekezdése szerint a 15. § (1) bekezdése szerinti értékhatárokat elérő értékű közbeszerzési szerződés, illetve építési vagy szolgáltatási koncesszió megkötése érdekében az 5-7. §-ban ajánlatkérőként meghatározott szervezetek az e törvény szerinti közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárást kötelesek lefolytatni.

A Kbt. 141. § (1) bekezdése kimondja, hogy ezen alcím rendelkezéseit alkalmazni kell a szerződés felek - vagy az erre jogosult valamelyik fél - általi módosítására, valamint a felek jogviszonyának a szerződésben foglalt rendelkezéseknek megfelelő változására (a továbbiakban együtt: szerződésmódosítás).

A Kbt. 141. § (4) bekezdés ca) pontja szerint a (2) bekezdésben szabályozott esetek mellett a szerződés - a (6) bekezdésben foglalt feltételek vizsgálata nélkül - új közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül módosítható, illetve módosulhat, ha a módosítást olyan körülmények tették szükségessé, amelyeket az ajánlatkérő kellő gondossággal eljárva nem láthatott előre.

38. A Kbt. fentebb idézett rendelkezései szerint az ajánlatkérőként meghatározott szervezetek beszerzésüket közbeszerzési eljárás útján kötelesek megvalósítani, különösen a Kbt. 4. § (1) bekezdéséből és a Kbt. 141. § (4) bekezdés felvezető mondatából következően minden beszerzés előtt, így a szerződés módosítása útján megvalósult beszerzést megelőzően is, közbeszerzési eljárás lefolytatása kötelező. Az egyébként kivételes – közbeszerzési eljárás mellőzésével megvalósított - szerződésmódosítás feltételeit a jogszabályok taxatívén sorolják fel, amelyek értelmezésekor a Kbt. 2. § (7) bekezdés első mondata szerinti kógenciára is figyelemmel kell lenni. A Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pontja három feltétel együttes fennállása esetén teszi lehetővé a szerződés módosítását, a ca) pont támasztja azt, hogy a módosítást olyan körülmények tegyék szükségessé, amelyeket az ajánlatkérő kellő gondossággal eljárva nem láthatott előre. Az ajánlatkérő a szerződésmódosítás során ilyen körülményekre hivatkozott a Döntőbizottság tehát jogszerűségi vizsgálata során ezek fennállását vizsgálta meg.

39. A vonatkozó döntőbizottsági és bírósági gyakorlat szerint a Kbt. 141. § (4) bekezdés ca) alpontja szerinti előre nem láthatóság a szerződés megkötésének időpontjára, illetve a szerződést megelőző előkészítési szakaszra vonatkoztatható, a szerződésmódosítás jogszerűségének megítélésekor tehát elsősorban az tisztázandó, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárás előkészítése során a kellő gondosságot tanúsította-e. Az ajánlatkérő kötelezettsége a közbeszerzési eljárás kellő alaposággal történő előkészítése, a beszerzésre kerülő mennyiség pontos meghatározása és a beszerzés mielőbbi megvalósítása közbeszerzési eljárás lefolytatása útján. A közbeszerzési eljárás előkészítésére vonatkozó vizsgálati kötelezettség ugyanakkor nem parttalan, annak kereteit a jelen jogvita tárgyává tett jogkérdés, vagyis a szerződésmódosítás jogszerűségének megítélése képezheti.

40. Jelen közbeszerzési eljárásban határozott idejű teljesítési határidő került rögzítésre, és a dokumentáció mellékletét képező szerződéstervezet 11. pontja szerint a szerződés hatályba lépése egy bizonytalan körülménytől függött. Az ajánlatkérő a jogorvoslati eljárás során elsősorban arra hivatkozott, hogy nem volt előrelátható, hogy pótlólagos támogatási igényre lesz szüksége, amely miatt a közreműködő szervezettel időigényes egyeztetést kell folytatnia, és ezekre tekintettel a szerződés jó ideig nem lépett hatályba.

41. Tényként kell figyelembe venni, hogy a felek által 2017. szeptember 11-én kötött szerződés – a felhívással egyező tartalommal – az aláírásának napján nem lépett hatályba. Azonban az, hogy lehet olyan eset (pótlólagos támogatási igénykor), amikor a szerződés nem lép hatályba megkötésekor, az ajánlatkérő számára a közbeszerzési dokumentumok megfogalmazásának időpontjában ismert volt, tehát erről a közbeszerzési eljárás előkészítésétől kezdve egészen a kérdéses szerződésmódosítás napjáig (2018. január 30.) tudomással bírt. A közbeszerzési dokumentumok szerint továbbá az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárás megindításától kezdve olyan szerződéses konstrukciót alkotott, amely szerint – a bizonytalan hatályba lépési időpont mellett – a szerződést egy határozott időpontig, vagyis 2018. január 31-éig teljesíteni kellett. Mindezt alátámasztják, erősítik az általa hivatkozott óvodapedagógiai szempontok, amelyekből következően határozott teljesítési határidőt kellett szabnia a szerződésben. A beruházás befejezésének időpontja tehát az ajánlatkérő számára adott volt: a közte és a közreműködő szervezet közötti támogatási szerződésből következett. A Döntőbizottság álláspontja szerint az, hogy a szerződés nem lép hatályba a megkötésekor, illetve a határozott teljesítési határidő az ajánlatkérő számára az eredeti szerződés megkötésekor nem minősült olyan körülménynek, amely kellő gondossággal eljárva nem volt előrelátható.

42. Tényként rögzítendő ugyanakkor az is, hogy a közbeszerzési eljárás becsült értékénél magasabb összegű ajánlat került benyújtásra és a szerződés megkötésére ezen, becsült értéknél magasabb összegben került sor. A Döntőbizottság álláspontja szerint, amennyiben egy ajánlatkérőként eljáró szervezet közbeszerzési eljárást folytat, abban az esetben számításra kell arra, hogy a közbeszerzési eljárás során a (későbbi) nyertes ajánlattevőtől magasabb ajánlati ár érkezik. Az adott helyzetre a közbeszerzési jogszabályok és a támogatási szerződés is megfelelő megoldásokat adott, ezen körülményre a felek felkészülhettek, ezzel előre számolhattak. Bár a támogatási érték növekedését a becsült értéknél magasabb ajánlati ár eredményezte, ez a körülmény önmagában szintén nem vehető olyan körülményként figyelembe, amely kellő gondossággal történő eljárás esetén nem látható előre.

43. A körülmények értékelésekor arra is tekintettel kell lenni, hogy az ajánlatkérő a támogatási jogviszonyt érintően tévedésben volt: a közreműködő szervezet úgy engedélyezte a közbeszerzési dokumentumok közzétételét, vagyis a közbeszerzési eljárás megindítását, hogy a felhívás 11. pontja, illetve a szerződéstervezet 11. pontja végül is a közreműködő szervezet engedélyétől tette függővé a szerződés hatályba lépését. Az ajánlatkérő a szerződés megkötését követően azonnal kérte a közreműködő szervezettől a hatályba lépéshez szükséges jóváhagyás kiadását. Az ajánlatkérő 2017. szeptember 11-étől kezdődően a közreműködő szervezet engedélyének megérkezéséig bizonytalan helyzetben volt: a közreműködő szervezet 2017. szeptember 22-én, a felhívást érintő támogató tartalmú tanúsítványában is úgy nyilatkozott, hogy a fedezet rendelkezésre állásához átcsoportosítás szükséges, amelyhez az ő jóváhagyása kell. Az ajánlatkérő végül is 2017. október 9-én módosította a szerződést: ez az első szerződésmódosítás alapvetően arra vonatkozott, hogy nem szükséges engedély az átcsoportosításhoz, tehát a szerződés hatályba léphet. Fontos tény az is, hogy mindeközben az ajánlatkérő és a közreműködő szervezet 2017. szeptember 21-én módosították a támogatási szerződést, amelyben a projekt fizikai befejezési határidejét 2018. április 30-ára halasztották.

44. Az, hogy a közreműködő szervezet által deklarált hatályba léptető előírásnak szerepelnie kellett a felhívásban, szerződésben, és az utóbb a közreműködő szervezet által is jóváhagyottan törülésre került, azt eredményezte, hogy a szerződés 2017. szeptember 11-étől 2017. október 9-ig nem lépett hatályba. Ráadásul az ajánlatkérő és a közreműködő szervezet ez alatt az idő alatt módosította a támogatási szerződést, amelynek eredményeképp a teljesítési határidő 2018. április 30-ára változott. A Döntőbizottság álláspontja szerint a kezdeményező által vitatott szerződésmódosítás időpontjában (2018. január 30.) a fent kifejtett tényeket értékelni kell a jogsértés elbírálása során, ezek azonban a műszaki tartalom értékelése függvényében minősíthetők. Tény, hogy a közreműködő szervezet közrehatásával olyan körülmények merültek fel, amelynek eredményeképp a feleknek közel egy hónapig nem volt jogszerű lehetőségük a szerződés teljesítésének megkezdésére, mégpedig egy olyan bizonytalan idejű hatályba léptető feltétel miatt, amelyről utóbb – a közreműködő szervezet állásfoglalása alapján - kiderült, hogy felesleges.

45. Az első szerződésmódosítás aláírására ugyanakkor 2017. október 9-én került sor, a munkavégzés tehát e naptól megkezdhető lett volna. A rendelkezésre álló dokumentumok alapján azonban az állapítható meg, hogy a munkaterület átadás-átvétele 2017. október 25-én történt meg. Az ajánlatkérő arra hivatkozott, hogy a szerződés hatályba lépésénél bekövetkező késedelem kihatott arra, hogy a tető- és hőszigetelési munkák nem voltak elvégezhetőek a téli időjárás beállta miatt. A Döntőbizottság álláspontja szerint a jelen jogkérdés tekintetében alapvető fontosságú, hogy a felek a szerződés hatályba lépését követően három hétig késlekedtek a munkaterület átadás-átvételével. A jogorvoslati eljárás során nem kerültek bemutatásra annak okai, hogy a felek által aláírt, hatályos szerződés ellenére a munkavégzés mely okból nem kezdődött meg 2017. október 9-én követően azonnal, nem került tehát alátámasztásra, hogy az újabb három hetes késedelem olyan körülménynek minősül, amely kellő gondossággal eljárva nem lett volna elhárítható.

46. A Döntőbizottság megvizsgálta, hogy a 2017. július 4-én megindított közbeszerzés eredményes lezárását követő 2017. szeptember 11-i szerződéskötés és az azt követő napon megtörtént munkaterület átadás-átvétel esetén a kivitelezés ténylegesen végrehajtható lett volna-e. Mindenekelőtt rögzíteni szükséges, hogy a szerződés alapján a következő munkák elvégzése szükséges:

- épületfelújítási munkák során beltéri korszerűsítés, bölcsődei csoportok vizesblokkjainak korszerűsítése, gyermekátadó helyiségek (öltöztetők) korszerűsítése, még fel nem újított foglalkoztató, gyermekszobák felújítása, fő közlekedő („nyaktag”) új padlóburkolattal való ellátása épületburok hőszigetelése, homlokzati fal és lábazatszigetelés elkészítése nyílászárókhhoz való csatlakozással, „nyaktag”-ok nyílászáróinak cseréje korszerű műanyag ablakokra és parapetfal építése, lapostető hőszigetelése, az ehhez kapcsolódó új vízszigetelés elkészítése.
- Mocorgó Óvoda (Váci M. u. 5.) építési munkái: épületgépészeti felújítási munkák.

47. Az ajánlatkérő a felújítás során többek között, összességében 20 db üvegfalat kívánt elhelyezni, 83,9 m² régi nyílászáró elbontását követően. Homlokzati szigetelésből 1239,01 m²-t, valamint lábazati szigetelésből 149,92 m²-t kiépítése, míg lapostető felújítása (bontás után) során 1379,40 m² tetőszigetelési munka elvégzése volt a feladata a nyertes ajánlattevőnek. A homlokzati szigetelés elkészítésére vonatkozóan a kiadott árazatlan költségvetés alapján következőket írta elő:

„2. Homlokzati szigetelés készítés

2.1 15 cm EPS rendszerű dryvit rendszer készítése dübellel, hálózva, színezve, terv szerinti kivitelben (15 cm vtg.)

2.2 15 cm ásványgyapot rendszerű dryvit rendszer készítése dübellel, hálózva, színezve, terv szerinti kivitelben (15 cm vtg.)

2.3 15 cm XPS rendszer készítése dübellel, hálózva, színezve, terv szerinti kivitelben (15 cm vtg.) [...]

4. Lapostető felújítása

4.1 Bontási munkák [...]

4.2 Tervezett új rétegrend készítése terv szerint

geotextília bitumen szigetelésre

25 cm vtg ásványgyapot szigetelés készítése Rockwool Monrock max E100

geotextília

SIKA szigetelés (attika is).”

48. A Döntőbizottság álláspontja szerint a tető szigetelési munkák akár első naptól kezdődően megkezdhetők lettek volna: ebben az esetben a meglévő szigetelés bontása és új rétegrend beépítése hozzávetőleg 30 nap alatt elvégezhető lett volna. A tetőszigetelést tehát abban az esetben, ha a szerződés teljesítését az aláírását követően (2017. szeptember 11.) azonnal megkezdik, 2017. október 15-ig, a hidegebb idő előtt befejezhetők lettek volna. Figyelemmel azonban arra, hogy a tényleges teljesítés csak 2017. október 25-e után kezdődött meg, a teljesítés időszaka áthúzódott egy olyan időszakra, amikor a kivitelezést akadályozó hőmérsékleti viszonyok egyre gyakoribbak lettek. Az építési napló adatai szerint is 2017. november 21-étől kezdve az 5°C alatti hőmérséklet egyre gyakoribbá vált. A Döntőbizottság a rendelkezésére álló tények mérlegelése alapján megállapította, hogy az ajánlatkérő által a szerződésmódosítás jogszerűsége alátámasztására közölt azon indok, hogy a tetőszigetelés nem volt elvégezhető a hideg időjárás miatt, nem támasztja alá a módosítás jogszerűségét, mert végül is az, hogy a kivitelezés csak 2017. október 25-én kezdődött meg, nem volt olyan körülmény, amelyet az ajánlatkérő kellő gondossággal eljárva nem láthatott előre. Az ajánlatkérő kellő gondossággal történő eljárása esetén – annak ismeretében, hogy az egész kivitelezés valószínűleg ősszel kezdődik – az időjárási körülményektől függő tetőszigetelési munkálatokkal kellett volna kezdeni a szerződés teljesítését, mielőbb, az eredeti szerződés aláírását követően.

49. A Döntőbizottság rögzíti, hogy a homlokzati hőszigetelést megelőzően a régi nyílászárókat el kellett bontani, az újakat le kellett gyártatni. Ennek az időigénye hozzávetőleg szintén 30 nap. A meglévő nyílászárók beépítése 20-25 nap alatt elvégezhető, amely azt jelenti, hogy a homlokzati hőszigetelés leghamarabb 2017. november 4-én kezdődhetett volna meg. A homlokzati hőszigetelés kiépítéséhez legalább 30 nap szükséges, ami 2017. december elején történő munkavégzést eredményez. Az építési napló adatai szerint is 2017. november 21-étől kezdve az 5°C alatti hőmérséklet egyre gyakoribbá vált. A dryvit EPS hőszigetelő rendszer beépítése esetén a hőszigetelő rétegre diszperziós műgyantakötésű anyag (nem habarcsok) kerül. A gyártó előírása szerint „a felhordást követően (néhány órán belül) megindul a műgyanta térhálósodása és normál klímán 24-48 órán belül lezajlik. Ha ebben az időszakban többletnedvességet kap (eső, locsolás, vízráfolyás, páralecsapódás, stb.), hirtelen leesik a hőmérséklet (tartósan +5°C alá), magas páratartalom áll elő (köd, nyári csapadékos idő utáni megemelkedett páratartalom), akkor a térhálósodási folyamat felborul, rendkívüli esetben olyan mértékben megváltozik, hogy az a végleges vakolatminőség rovására megy. Kivitelezési feltételei: +5°C és +30°C, környezeti-, felületi és anyaghőmérséklet között!”. 2017. november eleje és 2017. december eleje között valóban gyakori, hogy a hőmérséklet nem éri el az 5°C-t. Különösen a technológia végén felhordandó vékonyvakolat esetében. Az ajánlatkérőnek a

közbeszerzési eljárás megkezdésekor számítania kellett arra, hogy a kivitelezés belecsúszik a téli időszakba, tehát arra, hogy a kitűzött határidő eleve nem lesz tartható. Az eredeti határidő a szerződés hatályba lépésekor (2017. október 9.) sem lett volna tartható, de a felek ismeretlen okok miatt a szerződés hatályba lépését követően több, mint két héttel kezdték meg a tényleges munkavégzést. A homlokzati hőszigetelést érintően tehát olyan helyzet állt elő, hogy az ajánlatkérőnek, amennyiben a közbeszerzési eljárást kellő gondossággal készíti elő, tudnia kellett volna, hogy a munkálatok olyan időszakban kerülnek majd elvégzésre, amikor az alacsony hőmérséklet a kivitelezés akadályát képezheti. A felek továbbá a szerződés tényleges hatályba lépését követően jóval későbbi időpontban kezdték meg a kivitelezést, amely körülményt érintően sem merült fel arra vonatkozó körülmény, hogy az ajánlatkérő által kellő gondossága esetén előre nem látható volt.

50. A Döntőbizottság megvizsgálta végül az ajánlatkérő azon hivatkozását is, mely szerint a négy vizesblokk felújítása egyesével történhet, és így egy vizesblokk esetében egy hónapos időtartammal számolva a feladat négy hónap alatt végezhető el. Megállapítható, hogy amennyiben a szerződés 2017. szeptember 11-én hatályba lépett volna, abban az esetben – az eredeti teljesítési határidővel számolva – a kivitelezés négy hónap alatt elkészül. A szerződés azonban csak 2017. október 9-én lépett hatályba, és ehhez képest a Döntőbizottság nem látta alátámasztottnak a négy hónapos teljesítési határidő helyett a több, mint hat hónapos határidő biztosítását. Az ajánlatkérő tisztában volt azzal, hogy a feladat elvégzéséhez négy hónapos teljesítési határidő szükséges, ebben a tekintetben nem következett be olyan körülmény, amelyet kellő gondossággal eljárva sem láthatott előre. Ugyanakkor az eredetileg négy hónapos feladatra a szerződésmódosítás következtében több, mint hat hónapos teljesítési határidőt biztosított, amelyet nem támaszt alá semmilyen, a szerződésmódosítás jogalapját képező körülmény.

51. A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (2) bekezdésében meghatározott hatáskörében eljárva a fenti indokok alapján a Kbt. 165. § (2) bekezdés d) pontja alapján megállapította a jogsértés megtörténtét, és bírságot szabott ki az ajánlatkérővel szemben.

52. A Kbt. 165. § (3) bekezdés d) pontja szerint amennyiben a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatában jogsértést állapít meg bírságot szabhat ki a jogsértő szervezettel vagy személlyel, valamint a jogsértésért felelős személlyel vagy szervezettel jogviszonyban álló, a jogsértésért felelős személlyel és szervezettel szemben.

(4) A (3) bekezdés d) pontja szerinti bírság összege - a (11) bekezdésben foglaltak figyelembevételével - a közbeszerzési eljárás becsült értékének, illetve részajánlattétel esetében a jogorvoslattal érintett rész értékének legfeljebb 10%-a.

A Kbt. 165. § (11) bekezdése szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, valamint a bírság összegének, illetve az eltiltás időtartamának megállapításában az eset összes körülményét – így különösen a jogsértés súlyát, a közbeszerzés tárgyát és értékét, a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre gyakorolt befolyását, az e törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítását, a jogsértőnek az eljárást segítő együttműködő magatartását, a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között eltelt hosszú időtartamot, támogatásból megvalósult beszerzés esetén azt a körülményt, ha a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat – figyelembe veszi. A bírság összegének és az eltiltás időtartamának megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

53. A Döntőbizottság a bírság kiszabását a közbeszerzési szerződés jogsértő módosítására tekintettel indokoltnak tartotta. A bírság mértékének megállapítása során a Döntőbizottság az

eset valamennyi körülményét mérlegelte. A Döntőbizottság az ajánlatkérő terhére figyelembe vette a jogsértés súlyát, hogy a közbeszerzési szerződés jogsértő módosítására került sor, azt, hogy a jogsértés nem reparálható, és a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között nem telt el hosszú időtartam. A Döntőbizottság az ajánlatkérő terhére mérlegelte, hogy az ajánlatkérővel szemben korábban e törvénybe ütköző magatartása miatt több határozatában jogsértést és bírságot korábban megállapított, a jogsértés megállapítása mellett a D.370/13/2016. számú határozatában 2.000.000.-Ft bírság, a D.228/7/2017. számú határozatában 200.000.-Ft bírság, a D.253/4/2017. számú határozatában 200.000.-Ft bírság, a D.256/4/2017. számú határozatában 200.000.-Ft bírság került megállapításra. Mérlegelte az ajánlatkérő javára a közbeszerzés nemzeti értékhatárt elérő alacsonyabb értékét, a közbeszerzés tárgyát, a jogsértőnek az eljárást segítő együttműködő magatartását. Figyelembe vette azt a körülményt, hogy a jelen közbeszerzés támogatásból valósul meg, ezért a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat. Az ajánlatkérő javára mérlegelte, hogy a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre gyakorolt befolyása nem volt megállapítható. A fenti indokok alapján a Döntőbizottság a rendelkező részben meghatározott mértékű bírság kiszabását tartotta indokoltnak.

54. A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó az Ákr. 126. § (2) bekezdése alapján rendelkezett az eljárási költségek viseléséről.

55. A határozat közigazgatási perben történő elbírálását a Kbt. 170. §-a biztosítja. A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen határozat közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (2) bekezdés a) pontja és a 13. § (11) bekezdése szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. A jogi képviselőt a Kp. 27. § (1) bekezdése alapján kötelező. A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

Budapest, 2019. január 23.

Dr. Fáry Zoltán sk.
a tanács elnöke

Tomasovszki Tamás sk.
közbeszerzési biztos

Dr. Horváth Éva sk.
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelével:

Tóth Zoltánné
titkárságvezető

Kapják:

1. Dr. Járady Györgyi, Dr. Kuzsner Zoltán jogtanácsosok, kezdeményező képviselői, kizárólag elektronikus úton
2. Kardkovács és Társai Ügyvédi Iroda Dr. Balogh László Csaba ügyvéd, felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó, ajánlatkérő képviselője, kizárólag elektronikus úton
3. Kérelmezett, kizárólag elektronikus úton
4. Miniszterelnökség, kizárólag elektronikus úton
5. Közbeszerzési Hatóság Titkársága, kizárólag elektronikus úton